

ת"פ 43624/05/14 - מדינת ישראל נגד ראזי מחרום,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 43624-05-14 מדינת ישראל נ' מחרום
בפני כב' השופטת רונית בש
14 ביולי 2015
ת"פ 43653-05-14

המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
ראזי מחרום,

גזר דין

מבוא

1. בדיון שהתקיים בפניי ביום 2.12.2014 הורשע הנאשם בתיק זה, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים (ראה במ/1), בביצוע עבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) וסעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירה של סיוע לחבלה חמורה, עבירה לפי סעיף 333 וסעיף 31 לחוק העונשין. יובהר כי לא גובש בין הצדדים הסדר טיעון לעניין העונש.

כתב האישום המתוקן

2. בעובדות כתב האישום המתוקן נטען, כדלקמן:

ביום 17.5.14 בשעה 14:00 או בסמוך לכך, צעדו יחד מוסטפא ג'נחאוי (להלן: "מוסטפא"), הנאשם ומ.ג. יליד 1998 (להלן: "מ.ג.") במנהרה בבת גלים בחיפה. באותו מועד צעדו במנהרה גם ג.ז. ילידת 1974 (להלן: "המתלוננת") ובן זוגה ז.ר.. המתלוננת נשאה על כתפה השמאלית תיק עור לבן שהכיל בגדים וחפצים אישיים השייכים לה. משהבחינו מוסטפא והנאשם במתלוננת הצועדת לפניהם כשהיא נושאת את התיק, פנה הנאשם למוסטפא ועודד אותו לגנוב מהמתלוננת את התיק. בהמשך לכך, החלו מוסטפא והנאשם לרוץ לכיוונה של המתלוננת כשמ.ג. רץ עמם. לאחר שהנאשם ומ.ג. חלפו על פני המתלוננת, הגיח מוסטפא לעברה של המתלוננת מאחור וגנב את התיק שנשאה על כתפה, על-ידי כך שמשך אותו בכוח מכתפה ותוך כדי כך הפילה ארצה. כתוצאה מכך נגרם למתלוננת שבר ללא תזוזה בכתף שמאל. לכל אורך הדרך סייע הנאשם למוסטפא בכך שעודד אותו, הקל ואיפשר בכך את ביצוע השוד. מיד לאחר מכן בבניין הסמוך למנהרה, חיטטו מוסטפא והנאשם בתוך התיק ומשהסתבר להם כי התיק אינו מכיל דברי ערך, הניח הנאשם את התיק בכניסה לבניין, בסמוך למנהרה ועזב את המקום יחד עם מוסטפא ומ.ג..

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן, שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 20.5.15, עולה כי הנאשם בן 19, רווק, שוהה במעצר בית בגין ביצוע העבירה הנדונה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד. תחילה למד הנאשם בבית ספר פרטי בחיפה ובהמשך, עבר לבית ספר מקצועי בו למד טכנאות שיניים. עד למעצרו הנוכחי, למד הנאשם טכנאות שיניים במכללה בת"א. הנאשם מסר לשירות המבחן, כי למד 5 ימים בשבוע והמשיך להתגורר בבית המשפחה בחיפה. במקביל ללימודיו, עבד הנאשם בחנות ירקות ובמכולת הסמוכות לבית הוריו.
4. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן, כי אביו של הנאשם נפטר בחודש אוקטובר 2014, לאחר שנקלע לעימות עם אנשים אשר תקפו את הנאשם. הנאשם היה עד לאירוע האלימות ולתוצאותיו הטראגיות. בשיחה עם שירות המבחן, ניכר שהנאשם נושא תחושת כאב ואשמה אותה הוא נוטה להדחיק וניכרים קשייו לשוחח על כך. אמו של הנאשם עובדת כמנהלת במעון לפעוטות באזור חיפה.
5. שירות המבחן ציין, כי הנאשם, בהתייחסותו לעבירה הנדונה, לקח אחריות לביצועה וסיפר, כי ביצע את העבירה מבלי להבין את חומרתה והשלכותיה, כשלבדבריו, בתחילה נאמרה בצחוק ההצעה לגנוב את התיק, אך ככל שהמשיכו להתבדח, הפיתוי לבצע את העבירה גבר. הנאשם הביע בפני שירות המבחן חרטה על מעשיו ושירות המבחן התרשם, כי הנאשם מבין את הפסול במעשיו.
6. הנאשם סיפר לשירות המבחן, כי בדרך כלל הוא נוהג להתרועע עם חברה נורמטיבית, אשר נמנעת ממעורבות במעשים לא חוקיים או לא מוסריים, אך תקופה קצרה לפני שבוצעה העבירה, החל להתרועע עם חברה שולית. הנאשם הסביר, כי נמשך לתחום האסור, תוך ניסיון לחוש "גבר", כשלהערכת שירות המבחן, מחפש הנאשם בכך ערך ומשמעות.
7. בבואו להעריך את הסיכוי להישנות העבירה, הבהיר שירות המבחן כי הנאשם חווה לאחרונה טראומה בעקבות פטירת אביו. שירות המבחן התרשם כי, הנאשם מנסה להמשיך ולתפקד כרגיל, אך ניכר כי הוא מדחיק את תחושותיו ומתקשה לגעת ולשוחח על כאבו ועל אובדן אביו. באשר לביצוע העבירה, שירות המבחן ציין, כי זוהי מעורבותו הראשונה של הנאשם בפלילים וכי ניכר שההליכים המשפטיים הבהירו לנאשם את הפסול במעשיו. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם נמצא בהליך של גיבוש זהות וכי מעורבותו בעבירה והתרועעותו עם חברה שולית הינן ניסיונות חיפוש אחר תחושת שייכות, ערך ומשמעות. שירות המבחן העריך, כי מעורבותו של הנאשם בביצוע העבירה קשורה, כפי הנראה, גם ברצונו לבדוק גבולות ולחפש ריגושים. בהינתן האמור לעיל, התרשם שירות המבחן, כי אצל הנאשם לא מושרשים דפוסי התנהגות ומחשבה עברייניים, וכן העריך כי, באמצעות יעוץ והכוונה נכונים, הסיכון לביצוע עבירות דומות על ידי הנאשם - יפחת.
8. שירות המבחן המליץ לשלב את הנאשם במערך הטיפול בשירותו, כשלהערכתו שילובו של הנאשם

בטיפול, לצד ענישה מוחשית משמעותית, יש בהם כדי להפחית את הסיכון להישנות מעשים דומים, וכן להציב עבור הנאשם גבול, זאת לצד רכישת כלים להתנהלות אדפטיבית בעתיד. הנאשם ביטא הבנה לצורך ולמשמעות הטיפול והביע הסכמתו להתחייב להליך טיפולי. נוכח האמור לעיל, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה וחצי וענישה הצופה פני עתיד. שירות המבחן ציין כי, במסגרת צו המבחן, ישתלב הנאשם במערך הטיפולי תוך ששירות המבחן יפקח אחר התקדמות הטיפול. כמו כן, שירות המבחן הבהיר לנאשם, כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן, יפנה שירות המבחן לבית המשפט, שאז יהא הנאשם צפוי לגזירת דינו מחדש.

טיעוני המאשימה לעונש

9. בפתח הדיון בפניי ביום 31.5.15 הגיש ב"כ המאשימה את טיעוני המאשימה לעונש בכתב (ת/1) וכן אסופת פסיקה (ת/2) להמחשת עמדתה העונשית המחמירה של המאשימה. יוער כבר עתה, כי חלק גדול מאסופת הפסיקה הנ"ל עניינו גזירת דין בגין ביצוע עבירה מוגמרת של שוד ולא בגין העבירה שבפנינו, שהינה כאמור עבירה של סיוע לשוד. ב"כ המאשימה הבהיר בדיון בפניי, כי הפנה לפסיקה הנ"ל על מנת לגזור ממנה לגבי העונש הראוי שיש להשית על הנאשם בנידון דידן. ב"כ המאשימה הטעים כי, לדידו, יש להשית על הנאשם מחצית מהעונש אותו יש להשית בגין ביצוע העבירה המושלמת, כפי שעולה מאסופת הפסיקה ת/2. ב"כ המאשימה, בהסתמך על הפסיקה הנ"ל טוען למתחם עונש הולם בגין עבירת השוד הנע בין 3-6 שנות מאסר בפועל, כך שלטענת ב"כ המאשימה, במקרה דנן יש להשית על הנאשם עונש הנע בין שנה וחצי עד שלוש שנות מאסר בפועל. בנוסף, הפנה ב"כ המאשימה בת/2 לפסיקה, במסגרתה הורשעה נאשמת בביצוע עבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות וסיוע לתקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות והושת עליה עונש קל החורג ממתחם העונש לו עותרת המאשימה (ראה בת/2 ת"פ 9115-02-11 (מחוזי חיפה) מ"י נ' חוג'יראת). עם זאת, ב"כ המאשימה הבהיר כי במקרה הנ"ל דובר במתלונן שלא נגרמה לו חבלה חמורה, שלא כדוגמת המתלוננת בתיק זה שהינה בת 67 ונגרמה לה חבלה חמורה.

10. בת/1 צוין ע"י ב"כ המאשימה כי הנאשם שהה במעצר בגין תיק זה מיום 17.5.14 ועד ליום 27.5.14 וכן מיום 5.11.14 ועד ליום 6.11.14. ב"כ המאשימה ציין, ברוב הגינות, את עברו הפלילי הנקי ללא רבב של הנאשם. כמו כן ציין ב"כ המאשימה את עובדות כתב האישום המתוקן המלמדות על חומרת מעשיו של הנאשם, אשר ביצע את המעשה, לטענת ב"כ המאשימה, כלפי קשישה בת כ- 67 שנים, תוך שהנאשם והאחר ניצלו בצורה בלתי נסבלת את חולשתה הפיזית של המתלוננת ואת העובדה שמדובר בקשישה, אשר אינה מסוגלת להגן על עצמה.

11. ב"כ המאשימה הטעים בת/1, כי עבירות השוד המבוצעות נגד קורבנות קשישים הפכו לנגע חברתי של ממש שיש להוקיעו. בהינתן העובדה שמדובר באוכלוסייה חלשה המתקשה להגן על עצמה מפני ביצוע עבירות, סבר ב"כ המאשימה כי על בית המשפט לצאת להגנתה של אוכלוסייה זו בדרך של החמרה בענישה כלפי מי שמבצע עבירות מסוג זה.

12. ב"כ המאשימה טען בת/1, כי הערך המוגן שנפגע על ידי מעשיו של הנאשם הוא - פגיעה בכבודה וברכוש של המתלוננת בפרט ובביטחונה וברכוש של הציבור בכלל, בציינו את התכנון שקדם לביצוע העבירה ואת חלקו של הנאשם בביצוע העבירה. לטענת ב"כ המאשימה, הנאשם היה דומיננטי ביותר ובמעשיו עודד את האחר לבצע את השוד, שכן הוא זה שאבטח את האירוע ולאחריו אף רצה להתחלק בשלל. ב"כ המאשימה הדגיש את הנזק החמור שנגרם לקורבן העבירה - שבר ללא תזוזה בכתף שמאל, תוך שצוין בהגנתו כי, אמנם, הנאשם לא היכה את המתלוננת באופן ישיר, אולם הוא סייע לביצוע עבירת השוד ואף הורשע בביצוע עבירה של סיוע לחבלה חמורה. יתרה מכך, לגישת המאשימה, אין ספק כי מעשיו של הנאשם, כמתואר, גרמו למתלוננת לנזק נפשי כבד, זאת, בין היתר, בשל גילה המבוגר.

13. ב"כ המאשימה טען בת/1 כי יש להשית על הנאשם עונש משמעותי, אשר יוכל להרתיעו בעתיד וכן לעזור במיגור עבירות מסוג זה. לאור האמור לעיל, עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש ברף העליון של מתחם הענישה לו טוענת המאשימה (מתחם שבין שנה וחצי עד שלוש שנות מאסר בפועל) וכן להטיל על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי כספי למתלוננת. בנקודה זו יוער, כי בישיבת היום הודיע ב"כ המאשימה, כי המאשימה חוזרת בה מבקשתה להשית על הנאשם פיצוי לטובת המתלוננת, זאת נוכח עמדת המתלוננת בעניין זה, אשר אינה מעוניינת בקבלת פיצוי כספי, כפי שעולה מתסקיר קרבן עבירה, אשר הוגש בתיק נגד שותפו של הנאשם (מוסטפא).

ראיות וטיעוני ההגנה לעונש

14. בדיון בפניי ביום 31.5.15 העידה אמו של הנאשם, הגב' מרזות מחרום, במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה. מעדות אמו של הנאשם עולה, כי משפחת הנאשם הינה משפחה נורמטיבית, אשר תמכה בנאשם וטיפלה בבעיית הקשב והריכוז ממנה סבל הנאשם, במהלך לימודיו. אמו של הנאשם סיפרה, כי הנאשם השלים את לימודיו במכללה וקיבל תעודה של טכנאי שיניים, וכן כי, בעידוד הוריו, היה אמור להמשיך את לימודיו, אולם תכנית זו נקטעה עם קרות האירוע הטראגי במסגרתו נרצח אביו של הנאשם. אמו של הנאשם ציינה, כי חיי המשפחה השתנו בעקבות האירוע הנ"ל וכי הנאשם נפגע נפשית באופן קשה במיוחד נוכח העובדה שנכח באירוע הטראגי ואף נס על נפשו. אמו של הנאשם ציינה בדבריה בפניי, כי בנה - הנאשם מסייע לה בפרנסת המשפחה הכוללת 3 ילדים קטנים, בנוסף לנאשם. עוד הוסיפה וציינה אמו של הנאשם, כי האחרון מבין את חומרת המעשה מושא כתב האישום, הפיק לקחים וכי לא ישוב על מעשיו.

15. ב"כ הנאשם טען, כי הנאשם "נגרר" אחרי המבצע העיקרי, הידוע, לטענתו, כמי שעוסק בפלילים. ב"כ הנאשם הוסיף וציין, לקולא, את התיקון המשמעותי שבוצע בכתב האישום והדגיש בנקודה זו כי, המבצע העיקרי הוא זה שגנב את התיק מכתפה של המתלוננת והסב לה את הנזק שנגרם לה. עוד הטעים ב"כ הנאשם, כי הסיוע של הנאשם במקרה דנן בא לידי ביטוי באמירה למבצע העבירה - **"אם אתה גבר תעשה את זה"**.

16. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי הנאשם היה נתון במעצר במשך עשרה ימים. בהמשך, שוחרר הנאשם למעצר בית מלא וכיום, במהלך תקופה של כחודשיים, שוהה במעצר בית לילי מהשעה 18:00. ב"כ הנאשם הבהיר כי, במסגרת ההקלה בתנאי השחרור, ניתנה לנאשם האפשרות לצאת לעבודה, אך כעבור 9 ימים, במסגרת העבודה, הותקף הנאשם על ידי אחר שגרם לנאשם חבלות קשות ואף נדון ונשלח בגין כך למאסר. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי, עת שביקש הנאשם את עזרת אביו, במהלך האירוע הנ"ל, הגיע אביו של התוקף וירה בראשו של אביו של הנאשם שמת מפצעיו, כתוצאה מכך, כל זאת בנוכחות הנאשם, אשר אף בו ניסה אביו של התוקף לפגוע. ב"כ הנאשם הטעים כי, מאז מות אביו, שריו הנאשם בטרומה, וכיום הוא המפרנס העיקרי בבית שתומך באמו ובאחיו הקטינים.

17. ב"כ הנאשם ציין כי, טרם האירוע, ניהל הנאשם אורח חיים נורמטיבי לחלוטין ללא כל מעורבות בפשיעה וכי האירוע נשוא כתב האישום חריג בנוף חייו של הנאשם. בנקודה זו הפנה ב"כ הנאשם לתסקיר שירות המבחן, אשר ממנו עולה כי הנאשם למד טכנאות שיניים ואף עבר בהצלחה את הבחינות.

18. עוד ציין ב"כ הנאשם, כי המחוקק בסעיף 40 ד לחוק העונשין איפשר לסטות ממתחם העונש ההולם, זאת בשל שיקולי שיקום ולפיכך ביקש ב"כ הנאשם להתעלם ממתחם העונש לו עתרה המאשימה. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת תסקיר שירות המבחן ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, בצד צו מבחן. ב"כ הנאשם ציין בנקודה זו, כי ברי כי אם הנאשם יפר את תנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת הצו, אזי יהא צפוי לגזירת עונשו מחדש וכן הוסיף וציין, כי הנאשם הביע הסכמה לשתף פעולה בהליך הטיפול, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן.

19. ב"כ הנאשם הדגיש את נסיבותיו האישיות של הנאשם, שהינו בחור צעיר, כבן 18.5 בזמן ביצוע העבירה, כך שניתן להכלילו בקטגורית "הבגירים הצעירים". ב"כ הנאשם ביקש ליתן את הדעת להתרשמות שירות המבחן המלמדת, כי הנאשם נעדר דפוסי התנהגות ומחשבה עברייניים וכי, באמצעות ייעוץ והכוונה, יהא סיכוי נמוך להישנות ביצוע עבירות על ידי הנאשם בעתיד. לפיכך, עתר כאמור ב"כ הנאשם, כי בית המשפט ישית על הנאשם עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות וצו מבחן.

דין והכרעה

20. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראה ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו], 18/4/12, לא פורסם). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע כי, על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

21. הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות שביצע הנאשם, המהוות אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (העבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות והעבירה של סיוע לחבלה חמורה) הינו - שלמות גופה של המתלוננת, רכוש וזכות הקניין של המתלוננת, כל זאת בצד הפגיעה הרגשית במתלוננת, לרבות הפגיעה בתחושת הביטחון של המתלוננת. ודוק, בניהול דין נפגעה זכותה של המתלוננת להלך, ללא תחושת מורא ופחד, ברחובות העיר. הנאשם סייע, במעשיו, למבצע העיקרי, מוסטפא, לשדוד את המתלוננת, אשר פסעה לה לתומה במנהרה בעיבורה של עיר, זאת בכך שעודד את מוסטפא לגנוב את התיק מהמתלוננת ולאחר מכן רץ עמו לכיוונה של המתלוננת יחד עם הקטין מ.ג.. זאת ועוד, כתוצאה ממשיכת התיק בכוח על ידי מוסטפא מכתפה של המתלוננת, הפיל מוסטפא את המתלוננת ארצה וכתוצאה מכך נגרם למתלוננת שבר בכתפה השמאלית. ברי, לפיכך, כי אין צורך להכביר במילים באשר לנזק הגופני ולנזק הרגשי שנגרמו למתלוננת, בין היתר, בעטיו של הנאשם, זאת בצד הנזק הרכושי שנגרם למתלוננת שתיקה נגב.

22. בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין שב וקבע, כי מן הראוי להשית על מבצעי עבירות של שוד עונשי מאסר בפועל משמעותיים. להמחשת האמור לעיל יובאו דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 3219/09 **פיראס חביבי נ' מ"י** (פורסם בנבו, 7.7.09), מפי כב' השופט רובינשטיין:

"ככלל עבירות שוד דינן מאסר בפועל, והטעמים לכך ברורים - הצורך בהרתעה ובגמול, וגם בהרחקת עבריין מן החברה לתקופה מתאימה; ויש מהן הנענשות בשנות מאסר ארוכות, וכך ראוי...".

כן קבע בית המשפט העליון, כי עבירות שוד ואלימות, במיוחד כאלה המבוצעות בצוותא, מצריכות תגובה עונשית חמורה ואפקטיבית כמסר של הגנה על ביטחון הציבור וכמסר חינוכי לתודעת הציבור (ראה ע"פ 3069/05 **מ"י נ' אבוטבול** (פורסם בנבו, 2.8.06)).

23. בית המשפט העליון התייחס בפסיקתו לחומרה הטמונה בביצוע עבירות שוד, במסגרתן מותקפים קורבנות חסרי הגנה על ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, זאת במסגרת פסק הדין בע"פ 588/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.8.13) (להלן: "עניין פלוני"), כהאי לישנא:

"למרבה הצער, הפכו בתקופה האחרונה, מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולאריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה", כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קורבנות חסרי הגנה, על-ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו, לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 **בסול נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.7.201)). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך, לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקורבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור בכללותו".**

24. הדברים הנ"ל שנאמרו בעניין פלוני כוחם יפה גם לענייננו, שכן במקרה דנן עסקינן במי שסייע לשדוד את רכושה של המתלוננת על מנת לזכות ברווח כספי קל וזמין ותוך כדי כך גם סייע למבצע העיקרי בגרימת חבלה חמורה למתלוננת, שהינה כאמור אישה מבוגרת בת 67, אשר עמדה חסרת אונים אל מול האלימות חסרת הרסן שהופגנה כלפיה על ידי מוסטפא.

עוד יפים בענייננו דברי בית המשפט העליון בע"פ 5213/08 **יצחק וינדמו נ' מ"י** (ניתן ביום 9.5.07), שנאמרו מפי כב' השופטת עדנה ארבל:

"עבירת השוד בפני עצמה חמורה היא, וכאשר היא מופנית אל החלש והקשיש בחברה שהסיכוי להתנגדותו הוא קטן, היא חמורה שבעתיים. הפגיעה במתלון חסר הישע אינה אך פגיעה פיזית, אלא יש בה פגיעה בביטחונו של המתלון להסתובב כרצונו ברחובות העיר ולצאת מביתו כאשר הוא חפץ בכך. פגיעה זו קשה לרפא".

25. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות על ידי הנאשם, כאמור בסעיף 40ט לחוק העונשין. אציין, לחומרא, את התכנון שקדם למעשי העבירות, שכן מעיון בכתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם עודד כאמור את מוסטפא לגנוב מהמתלוננת המבוגרת בת ה- 67 את התיק ורץ עמו ועם הקטין מ.ג. לכיוונה של המתלוננת. לטובת הנאשם, עם זאת, יש לציין את חלקו היחסי הקטן ביחס לחלקו של מוסטפא, אשר היה הדומיננטי והפעיל באירוע, שהרי מוסטפא הוא זה שמשך בכוח את התיק מכתפה של המתלוננת וגרם בפועל להפלתה ארצה ולחבלה החמורה שנגרמה לה ואילו הנאשם אך סייע למוסטפא בביצוע עבירת השוד שבוצעה בנסיבות מחמירות ובביצוע העבירה של חבלה חמורה. בנקודה זו, במסגרת בחינת הנזק שנגרם למתלוננת, אדגיש לחומרא כי למתלוננת נגרם כאמור שבר ללא תזוזה בכתף שמאל. עוד אציין, כי נפילה של אדם מבוגר יכולה להסתיים גם בנזק גופני חמור יותר, מעבר לנזק שנגרם בפועל במקרה שבפנינו. באשר לנזק הרכושי שנגרם למתלוננת, לפגיעה בזכות הקניין שלה, יצוין כי הן מוסטפא והן הנאשם חיטטו בתיקה של המתלוננת ורק לאחר שהתברר להם, כי התיק אינו מכיל דברי ערך, הם הניחו את התיק בכניסה לבניין סמוך.

26. במסגרת בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין ביצוע עבירות דומות, אם העבירה המושלמת ואם נגזרת של העבירה, כדוגמת המקרה דנן, תובא הפסיקה הבאה:

* בת"פ (מחוזי חיפה) 9343-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 23/12/14) דובר בנאשם שעקב ברחוב אחר המתלוננת, ילידת 1950, במטרה לשדוד אותה. בהמשך לכך, ניגש הנאשם אל המתלוננת ומשך בחוזקה ברצועת התיק שלה, במטרה לגנוב אותו, אולם המתלוננת אחזה בו בחוזקה. הנאשם לא הירפה והמשיך למשוך את תיקה של המתלוננת, אשר נבהלה ממעשהו והחלה לצעוק ומשגבר חששה, כי הנאשם יפגע בה, הרפתה מהתיק. הנאשם משך את התיק מידי המתלוננת ובו סכום כסף קטן במזומן, כרטיס אשראי ופריטים אישיים נוספים ונמלט מהמקום. הנאשם הנ"ל הורשע בביצוע עבירת שוד, מכוח סעיף 402(א) לחוק העונשין (במקרה דנן עסקינן בסיוע לשוד בנסיבות מחמירות, עבירה מכוח סעיפים 402(ב) ו- 31 לחוק העונשין).

בית המשפט המחוזי בחיפה קבע בעניין פלוני הנ"ל, כי המדובר בשוד של אישה מבוגרת בת 64 (בנידון דין עסקין באישה מבוגרת, בת 67) וקבע מתחם ענישה הולם שנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל- 30 חודשי מאסר בפועל, בציינו כי בנסיבות חריגות ומיוחדות יכול הרף הנמוך של מתחם הענישה לרדת לרף של 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שרות. על הנאשם בעניין פלוני הנ"ל, אשר הודה בהזדמנות הראשונה ואשר בעברו הפלילי הרשעות קודמות, אם כי ישנות, הושת עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, בצד רכיבי ענישה של מאסר על תנאי ופיצוי לטובת המתלוננת.

* בת"פ (מחוזי חיפה) 9115-02-11 מ"י נ' חוג'יראת, אשר צורף לאסופת הפסיקה ת/2, דובר בנאשמת שהורשעה, עפ"י הודאתה, בעבירות שעניין סיוע לשוד מזוין בנסיבות מחמירות וסיוע לתקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. במקרה הנ"ל הושת על הנאשמת עונש של 10 חודשי מאסר בפועל. יצוין בנקודה זו, כי אכן הדין עם ב"כ המאשימה בטיעונו, כי המקרה דנן חמור יותר מן המקרה הנ"ל, נוכח העובדה שבתיק זה עסקין במתלוננת מבוגרת, אשר נגרמה לה כאמור חבלה חמורה.

27. הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין עונש של 15 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 30 חודשי מאסר בפועל, זאת לאחר ששקלתי את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם, את נסיבות ביצוע העבירות ונתתי את הדעת למדיניות הענישה הנהוגה, כאמור לעיל וכפי שעולה גם מת/2, כמו גם לכך שהנאשם הורשע בביצוע עבירה של **סיוע** לשוד בנסיבות מחמירות ובביצוע עבירה של **סיוע** לחבלה חמורה, שהעונש המרבי בגין הוא מחצית מהעונש המרבי, אשר נקבע ע"י המחוקק בגין העבירה המושלמת.

28. עם זאת, הנני סבורה, כי יש מקום בתיק זה לחרוג ממתחם העונש ההולם, זאת בהתבסס על עקרון השיקום העולה מסעיף 40 ד (א) לחוק העונשין. בנקודה זו אוסיף כי על בית המשפט ליתן את הדעת במקרה שבפנינו לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות. ודוק, בעת ביצוע העבירות היה הנאשם בן 18 וחצי, ולפיכך ניתן להגדירו כ-"בגיר צעיר", אשר בעת הרלוונטית היה קרוב לגיל הקטנות. בנקודה זו יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 7781/12 פלוני נ' **מדינת ישראל**:

"בית משפט זה קבע פעמים רבות כי בקביעת עונשם של 'בגירים צעירים', וזאת מכוח אותן טענות שמעלה באת כוח המערער, יש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי כעולה מתסקיר המבחן... מבלי לקבוע יתדות, נראה כי בקבוצה זו יש לייחס משקל גבוה יותר (בדומה לקטינים) כאשר ניתנת המלצה של שירות המבחן לשלב את הנאשם במסגרת שיקומית, בשל קרבה לגיל הקטנות..."([פורסם בנבו] פסקאות 26-58 לפסק הדין (25.6.2013)).

כן נקבע בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 06.10.2013):

"על פי מחקרים אין גיל 18 נקודת מפנה מוחלטת בהתבגרות, וכן כי השפעת מאסר בפועל על בגירים צעירים רבה יותר, ושיקולי השיקום מובהקים יותר מאשר לגבי "בגירים רגילים", אף במשפט המשווה; כך במיוחד כשעסקין במאסר ראשון. .. חשוב להבהיר כי אין בקביעתנו זו כדי לקבוע כי בגזירת עונשם של קבוצה זו, יש לשקול שיקולים אלה לאלו של קטינים. יחד עם זאת, על בית המשפט בקבעו את עונשו של 'בגיר צעיר' לייחס לגילו משקל משמעותי. במסגרת זאת, עליו לשקול בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכל כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש".

29. ומהתם להכא:

כך גם במקרה דנן מן הראוי ליתן מעמד של בכורה לאלמנט השיקום בענישה, העולה מסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, שכן הנאשם הוא כאמור "בגיר צעיר" בן 18 וחצי והתמונה המצטיירת מתסקיר שירות המבחן בעניינו מלמדת, כי קיים לגביו סיכוי של ממש לשיקומו. יצוין בנקודה זו, כי משפחת הנאשם הינה משפחה נורמטיבית ותומכת, כפי שעולה מעדות אמו של הנאשם בפניו. הנאשם נגרר, כפי הנראה, במקרה שבפנינו אחרי מוסטפא ומעד מעידה חד פעמית עליה הוא מצר מאוד. זאת ועוד, מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם לקח אחריות לביצוע העבירות והביע חרטה על מעשיו, כמו גם תובנה לפסול שבמעשיו. עסקין במעורבות ראשונה של הנאשם בפלילים, אשר אינה מאפיינת את דפוסי התנהגותו ומחשבתו של הנאשם. לפיכך, העריך שירות המבחן כי, באמצעות הליך טיפולי, יפחת הסיכון לביצוע עבירות דומות על ידי הנאשם בעתיד. כמו כן, אין להתעלם בתיק זה מהטרגדיה הקשה שחוזה הנאשם לאחר האירוע מושא כתב האישום. אביו של הנאשם נרצח אל מול עיניו, דבר שהותיר בנאשם את חותמו הקשה. שירות המבחן הבהיר בתסקירו את החשיבות במתן סיוע טיפולי לנאשם, דבר אשר יש בו כדי לשרת, מעבר לאינטרס של הנאשם, גם את אינטרס הציבור בכללותו. ודוק, עליית הנאשם, אשר כל עתידו לפניו, על דרך המלך, תביא להרחקתו מעולם הפשע ולשילובו כיאות בחברה הנורמטיבית. הנאשם היה נתון בגין תיק זה במשך כ- 10 ימים במעצר של ממש ובמשך תקופה ארוכה במעצר בית, דבר נוסף, שלימד את הנאשם לקח לבד ישוב לסורו.

30. להמחשת החשיבות שבמתן קדימות לשיקומו של הנאשם, במקרים המתאימים, יובאו הדברים הבאים כפי שנקבעו בע"פ 779/15 פלונג נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, ניתן ביום 12.4.15):

"סעיף 40ד לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מתווה את המסגרת להתחשבות בשיקול השיקום בענישה. לפי סעיף-קטן (א) כאשר הנאשם השתקם או יש סיכוי ממשי שישתקם רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש העולם. בנוסף לכך, לפי סעיף-קטן (ב) ההתחשבות בשיקול השיקומי תיעשה ביחס לעבירות בעלות חומרה יתרה רק "בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש העולם". תחשבתו היא שמילים אלה של החוק נכתבו כשמקרה כמו זה של המערער עומד נגד עיניו של המחוקק. תהליך השיקום של המערער תואר כיוצא דופן, לא פחות מכך. לאחר מהלך חיים מורכב וקשה, שבו לא הצליח להתרומם מעל לקשיי חייו - הוא אחז בהזדמנות שניתנה לו ולא הרפה. המערער הוא אדם צעיר הנמצא בראשית חייו. שיקומו ייטיב לא רק איתו, אלא עם החברה כולה. בנסיבות אלה,

**אנו סבורים שיש בתהליך שעבר המערער כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם
בנסיבות העניין ולתת בכורה לשיקולי השיקום..."**

31. כך גם במקרה דנן, מן הראוי ליתן בכורה לשיקול הנעוץ בשיקומו של הנאשם הנמצא בראשית חייו אשר מעד מעידה חד-פעמית, מה גם שהנאשם הורשע, עפ"י כתב האישום המתוקן, בסיוע בלבד למבצע העיקרי, מוסטפא.

32. אשר על כן הנני מחליטה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי משמעותי ומרתיע ובצד צו מבחן, אשר ישמש אף הוא כגורם הרתעתי כלפי הנאשם, שהרי אם הנאשם יפר את הצו או יבצע עבירה במסגרת תקופת הצו, הוא יהא צפוי לגזירת עונשו מחדש, באופן המחמיר עמו. בנקודה זו יצוין, כי מתסקיר נפגעת העבירה (המתלוננת), אשר הוגש בת"פ 43690-05-14 נגד מוסטפא, שהינו כאמור המבצע העיקרי של העבירות, עולה, כאמור בדברי ב"כ המאשימה בפניי בדיון היום, כי המתלוננת הביעה חוסר נכונות לקבל פיצוי כספי כלשהו ממוסטפא. אי לכך, ובנסיבות העניין, הנני מחליטה שלא לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי כספי לטובת המתלוננת.

אחרית דבר

33. סיכומי של דבר אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

למאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים. המאסר בפועל הנ"ל ירוצה ע"י הנאשם בדרך של עבודות שירות, זאת עפ"י חוות דעת הממונה על עבודות שירות, היינו ב"בית החסד" ברח' פלי"ם 10 בחיפה.

הנאשם יתייצב ביום 23.11.15 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה ביחידת עבודות שירות במפקדת מחוז צפון ברח' הציונות 14 בטבריה.

הנאשם מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות שירות, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות ולריצוי יתרת העונש על ידי הנאשם בדרך של מאסר מאחורי סורג ובריח.

למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודש למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע, או עבירה של סיוע לביצוע העבירות הנ"ל ויורשע בגין אחת מהן.

למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין, ויורשע בגין אחת מהן.

עמוד 10

הנני מורה בדבר הטלת צו מבחן על הנאשם למשך שנה וחצי, כאמור בתסקיר שירות המבחן.

הנאשם מוזהר בזה כי במידה ולא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת צו המבחן, והצו יופקע, אזי יהא צפוי הנאשם לגזירת דינו מחדש בהתאם.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ז תמוז תשע"ה, 14 יולי 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם וסנגורו.

רונית בש , שופטת